

רשומות

הצעות חוק

21 במרס 1955

233

כ"ז באדר תשט"ו

עמוד

118

חוק הסכמים קיבוציים, תשט"ו—1955

122

חוק קרן פקדון וקרן הזולה (תוספת יוקר) (ביטול), תשט"ו—1955

123

חוק אגרות (אגודות שיתופיות לאשראי), תשט"ו—1955

124

חוק לארכת תקן של תקנות שעת-חירום (תשלומי חיבה), תשט"ו—1955

חוק הסכמים קיבוציים, תשט"ו—1955

1. הסכם קיבוצי הוא הסכם בין מעביד או ארגון מעבידים לבין ארגון עובדים שנעשה והוגש לרישום לפי חוק זה, בעניני קבלת אדם לעבודה או סיום עבודתו, הנאי עבודה, יחסי עבודה, זכויות וחובות של הארגונים בעלי ההסכם, או בחלק מענינים אלה.	הנדרת הסכם קיבוצי
2. שני סוגים בהסכמים קיבוציים : (1) הסכם קיבוצי מיוחד — למפעל מסוים או למעביד מסוים — בין מעביד או ארגון מעבידים המייצג את המעביד לבין ארגון העובדים היציג של העובדים שעליהם יחול ההסכם ; (2) הסכם קיבוצי כללי — לכל שטח המדינה או לחלק ממנה, לענפי עבודה מסויימים או לכל ענפי העבודה, כשההסכם הוא בין ארגון העובדים היציג שבענפי העבודה או בשטח הנדון לבין ארגון מעבידים שבהם, הכל לפי הענין.	סוגי הסכמים קיבוציים
3. ארגון יציג של עובדים לענין הסכם קיבוצי מיוחד הוא ארגון העובדים שעם חבריו נמנה המספר הגדול ביותר של עובדים מאורגנים שעליהם יחול ההסכם, או שהוא מייצגם לענין אותו הסכם, ובלבד שמספר זה אינו פחות משליש כלל העובדים שעליהם יחול ההסכם.	ארגון יציג לבני הסכם קיבוצי מיוחד
4. ארגון יציג של עובדים לענין הסכם קיבוצי כללי הוא ארגון העובדים שעם חבריו נמנה המספר הגדול ביותר של עובדים מאורגנים שעליהם יחול ההסכם.	ארגון יציג לענין הסכם קיבוצי כללי
5. נעשה הסכם קיבוצי, יראהו ככרותוקף אף אם תוך תקופת תקפו איבד ארגון עובדים את התכונות העושות אותו ארגון יציג לפי הסעיפים 3 או 4.	שינוי ביציגות אינו פוגע בהסכם
6. טענה שארגון עובדים בעל-הסכם קיבוצי לא היה בשעת עשייתו של ההסכם ארגון עובדים יציג לענין אותו הסכם לא תישמע אלא מטעם ארגון עובדים אחר.	סתירת טענת כשרות לאחר חתימה
7. הסכם קיבוצי יהיה בכתב והוא הדין לכל שינוי בו או להארכתו.	הסכם קיבוצי חייב כתב
8. מותר לעשות הסכם קיבוצי מיוחד גם בדרכים אלה : (1) חתימה על כתב הצטרפות לכללים שהוסכם עליהם בין ארגון עובדים ובין ארגון מעבידים בענינים העשויים להיות נושא להסכם קיבוצי ; (2) חתימה על כתב הצטרפות להסכם קיבוצי מיוחד קיים.	הסכם קיבוצי בדרך הצטרפות
9. הסכם קיבוצי, וכן הסכם המשגה או המאריך הסכם קיבוצי, פטורים ממש בולים.	פטור ממש בולים
10. תוך שלושה חדשים מתאריך החתימה יישלח, באופן שנקבע בתקנות, לשר העבודה, או למי שנתמנה לכך על ידיו, העתק של כל הסכם קיבוצי, של כללים מוסכמים וכתב הצטרפות כאמור בסעיף 8, לשם רישום ; הוא הדין לגבי כתב שינוי, ביטול או הארכתה של המסמכים האמורים.	רישום
11. החילתו של הסכם קיבוצי היא מהיוק שנקבע לכך בהסכם, ובאין תאריך קבוע — מיום חתימתו.	חתימתו של ההסכם

הסכם לתקופה מסויימת והסכם לתקופה בלתי מסויימת	12. הסכם קיבוצי יכול שיהיה לתקופה מסויימת הקבועה בו או לתקופה בלתי מסויימת או מקצתו כך ומקצתו כך.
תקופת תקפו של הסכם קיבוצי לתקופה מסויימת	13. הסכם קיבוצי לתקופה מסויימת שתמה תקופת תקפו, ואחד מבעלי ההסכם לא הודיע לצד השני במועד הנכון ובכתב על גמר תקפו, יוסיף להיות בר-תוקף בתורת הסכם קיבוצי לתקופה בלתי מסויימת; המועד להודעת גמל הוא קבוע בהסכם, ובאין קביעה בהסכם — שני חדשים לפחות לפני תום תקפו של ההסכם.
תקופת תקפו של הסכם קיבוצי לתקופה מסויימת	14. הסכם קיבוצי לתקופה בלתי מסויימת, רשאי כל צד לבטלו במתן הודעה מוקדמת על כך לצד השני במועד הקבוע לכך בהסכם, ואם אין קביעה בהסכם, שני חדשים לפחות לפני יום הביטול, ואולם תקפו של הסכם קיבוצי שנעשה לכתחילה לתקופה בלתי מסויימת הוא לפחות שנה אחת.
היקפו של הסכם קיבוצי מיוחד	15. הסכם קיבוצי מיוחד חל על — (1) בעלי ההסכם; (2) המעבידים המיוצגים, לענין אותו הסכם, על ידי ארגון מעבידים שהוא בעל ההסכם; (3) כל העובדים מהסוגים הכלולים בהסכם, המועבדים על ידי מעביד שהוא בעל ההסכם או שהוא מיוצג כאמור בפסקה (2), במקצועות או בתפקידים הכלולים בהסכם.
תקפו של הסכם קיבוצי כללי	16. הסכם קיבוצי כללי חל על — (1) בעלי ההסכם; (2) המעבידים, בענפים או בשטח הכלולים בהסכם, שהיו בעת החימת ההסכם חברים בארגון המעבידים שהוא בעל ההסכם, או שנעשו לחברים תוך תקופת תקפו של ההסכם, תוך מחברים שהוצאו מכלל ההסכם במפורש; (3) כל העובדים מהסוגים הכלולים בהסכם המועבדים, על ידי מעביד כאמור בפסקה (2), במקצועות או בתפקידים הכלולים בהסכם.
הוכחת חברות בארגון	17. לענין סעיף 16 יהא אישור של ארגון עובדים או מעבידים בכתב, כי פלוני הוא חבר בו או שהיה חבר בו בזמן פלוני, הוכחה מספקת לחברותו.
שינוי מעבידים	18. עבר מפעל מיד ליד או חולק או מוזג, יראו את המעביד החדש כמעביד שעליו חל ההסכם הקיבוצי.
זכויות וחובות של עובד ומעביד	19. הוראות שבהסכם קיבוצי בדבר תנאי עבודה, סיום עבודה, וחובות אישיות המוטלות לפי אותן הוראות על עובד ומעביד וזכויות המוקנות להם (להלן — הוראות אישיות), יראו אותן בחוזה עבודה בין כל מעביד וכל עובד שעליהם חל ההסכם, ותקפן אף לאחר פקיעת תקפו של ההסכם הקיבוצי, כל עוד לא שונו או לא בוטלו כדין.
איסור לותר על זכויות שמירת זכויות	20. זכויות המוקנות לעובד בהוראות אישיות שבהסכם קיבוצי אינן ניתנות לויתור.
חובה עבודה והסכם קיבוצי	21. זכויות עובד הקבועות בחוק יכול הסכם קיבוצי להוסיף עליהן אך לא לגרוע מהן.
חובה עבודה והסכם קיבוצי	22. הוראה בחוזה עבודה שהיא שוגה מהוראה אישית שבהסכם קיבוצי החל על בעלי החוזה — ההוראה שבהסכם הקיבוצי עדיפה; היה השינוי לטובת העובד, עדיפה ההוראה בחוזה העבודה, אם אין בהסכם הקיבוצי דבר המונע במפורש אותו שינוי.
פתיחת בין הסכמים	23. היו חלים על עובד יותר מהסכם קיבוצי אחד, הולכים אחר הוראה שהיא לטובת העובד.

24. על אף כל דין לא יהיה ארגון עובדים או ארגון מעבידים חייב בפיצויים על הפרת הסכם קיבוצי, אלא במידה שהתחייב בהם במפורש בהסכם.
25. שר העבודה רשאי ביזמתו הוא, או לפי בקשת בעל הסכם קיבוצי כללי, להרחיב בצו היקף תחולתה של כל הוראה שבהסכם (להלן — צו הרחבה), אם לדעתו נכון לעשות כן בשים לב למספר העובדים והמעבידים, שעליהם חל ההסכם הקיבוצי הנדון, ולמשקלו של ההסכם בהסדר יחסי העבודה ובקביעת התנאים בשוק העבודה; השר רשאי לעשות כך בין שההסכם תקף ובין שהותנה תקפו במתן צו הרחבה.
26. לא יתן שר העבודה צו הרחבה אלא אם פרסם חדשיים קודם לכן, בדרך הנראית לו הודעה בכתב על כוונתו לעשות כן, ומשנתפרסמה — רשאי כל מעונין לעורר על מתן הצו לפני השר בדרך שתיקבע בתקנות.
27. לא יתן שר העבודה צו הרחבה אלא אם קוימו תנאים אלה:
- (1) הוראות ההסכם הקיבוצי הנדון שהן נושא לצו ההרחבה אינן פוגעות בזכות אדם לעבודה עקב חברותו או אי-חברותו בארגון עובדים;
 - (2) ההוראות בהסכם הקיבוצי שהן נושא לצו ההרחבה אינן כותרות לאמנת עבודה בינלאומית שישראל אישרה אותה;
 - (3) המועצה הראשית ליחסי עבודה הפועלת מכוח חוק ליישוב סכסוכי עבודה, תשט"ו—1954 (להלן — המועצה), דנה בענין וחוות דעתה הובאה לפני שר העבודה.
28. (א) צו הרחבה יפורסם ברשומות, יגדיר את ההוראות שהורחבו את העובדים והמעבידים שעליהם חל הצו ואת תחילת תקפו ובלבד שתחילתו לא תקדם לתאריך הפרסום.
(ב) ההוראות שהורחבו בצו יפורסמו בדרך שיוורה שר העבודה.
29. פורסם צו הרחבה אין עוררים על תקפו.
30. (א) ניתן צו הרחבה, יהיו הוראות ההסכם הקיבוצי שהורחבו בצו חלות על כל העובדים ועל כל המעבידים, שעליהם חל הצו, ויראו אותן כחלק מתווה העבודה שבין אותם עובדים לבין אותם מעבידים.
(ב) אין הוראת סעיף קטן (א) גורעת מזכותו של עובד על פי הוראה בחוזה עבודה או בהסכם קיבוצי המעניקה תנאים טובים יותר.
31. תם תקפו של הסכם קיבוצי, שעל הוראותיו ניסן צו הרחבה, בטל צו ההרחבה והודעה על כך תפורסם ברשומות.
32. ראה שר העבודה שהנסיבות האמורות בסעיף 25 אינן קיימות עוד, רשאי הוא לאתר התיעצות במועצה לבטל את צו ההרחבה והודעה על הביטול יועל תאריך תפורסם ברשומות, ובלבד שתאריך הביטול לא יקדם לתאריך הפרסום.
33. בטל צו הרחבה מכוח סעיף 31 או בוטל מכוח סעיף 32, מוסיפות ההוראות האישיות של ההסכם הקיבוצי שהורחבו בצו לעמוד בתקפן כחלק מחוזה העבודה שהיו קיימים בהיות הצו בתקפו, כל עוד לא שונו או לא בוטלו בחוזה עבודה חדשים.
34. שר העבודה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו, אך לא יתקין שר העבודה תקנות לפי סעיף 26 אלא לאחר התיעצות במועצה.
35. חוק זה אינו חל על הסכמים שנעשו לפני תחילתו.
36. תקפו של חוק זה הוא מיום.....

פיצויים

הסמכות להרחיב הסכם קיבוצי

הגנה כמתן צו הרחבה

תנאים למתן צו הרחבה

צו הרחבה

חוקת תוקף

פעולת צו הרחבה

ביטולו של צו הרחבה

המשך תקפו של הוראות אישיות

ביצוע ותקנות

הוראות מעבר

תחילת תוקף

דברי הסבר

ענינו של החוק המוצע הוא ההסכם הקיבוצי היינו הסכם בין מעביד או ארגון מעבידים לבין ארגון עובדים, בעניני קבלת עובדים, תנאי עבודה ויחסי עבודה (סעיף 1). שנים הם סוגי ההסכמים הקיבוציים: האחד — למפעל מסויים או למעביד מסויים (הסכם קיבוצי מיוחד), והאחר לענף עבודה מסויים, לענפי עבודה מסויימים או לכל ענפי העבודה (הסכם קיבוצי כללי). צד להסכם קיבוצי מיוחד יכול להיות כל מעביד או ארגון מעבידים המייצגו, ואילו צד להסכם כללי אינו יכול להיות אלא ארגון מעבידים. נציג העובדים לענין ההסכם קיבוצי הוא תמיד הארגון היציג של אותם עובדים (סעיפים 2—4). ההבדל העיקרי בין ההסכם המיוחד לבין ההסכם הכללי הוא בהיקף תחולתו: ההסכם המיוחד חל רק על המעביד שהוא צד להסכם ועל עובדיו ואילו ההסכם הכללי חל על כל המעבידים הנוגעים בדבר שהם חברי ארגון המעבידים שהוא צד להסכם, בין שהיו חברים בעת עריכתו ובין שהצטרפו לארגון לאחר מכן, ועל כל המועברים על ידיהם (סעיפים 15 ו-16).

אין בחוק המוצע הוראות בדבר תכנו של ההסכם הקיבוצי, ואין הוא מתנה תקפו באישור הממשלה. תכנו של ההסכם הוא ענינם של הצדדים, ובמידה שכלולות בהצעת החוק הוראות בדבר תקופת תקפו הרי אין כוחן יפה אלא בהעדר הסדר מוסכם אחר בגוף ההסכם (סעיפים 11—14). אין החוק מטיל כל חובות פורמאליות בקשר לאופן עריכתו של הסכם קיבוצי חוץ מן החובה לערוך את ההסכם בכתב (סעיף 7). הצדדים רשאים לערוך כמסמך עצמאי מקיף ורשאים לערוך בדרך הצטרפות להסכם קיים או בדרך הצטרפות להסכם בסיסי שהוסכם עליו בין ארגון עובדים לבין ארגון מעבידים (סעיף 8).

ההסכם הקיבוצי, ככל הסכם, מחייב את הצדדים שבו, אלא שבנוסף על כך — ובה השוני שבינו ובין הסכם אחר — הוא מהווה את חוזה העבודה האישי שבין העובדים לבין המעבידים הנוגעים בדבר (סעיף 19).

בקביעת יחסי הגומלין בין הסכם קיבוצי והזכויות האישיות המוקנות לפיו לבין חוזה עבודה נוקט החוק המוצע את הכלל שההסכם הקיבוצי עדיף, אלא שבמידה וחוקה העבודה מקנה לעובד זכויות יתר ואין בהסכם הקיבוצי הוראות המונעות במפורש סטייה ממנו (סעיפים 20—23), הולכים אחר החוזה.

בדרך כלל חלות על הסכם קיבוצי הלכות חוזים ואלה באות להשלים את הוראות החוק המוצע, אבל נקבע גם סייג לזיקת זו אל דיני החוזים והוא — שאין ארגון עובדים או ארגון מעבידים חייבים בפיצויים על הפרת הסכם קיבוצי, אלא אם קיבלו הארגונים על עצמם חובת פיצויים בגוף ההסכם, ואף אז לא יעלו הפיצויים על הקבוע בהסכם (סעיף 24).

ההסכם הקיבוצי, הן המיוחד והן הכללי, מסדירים את תנאי העבודה של העובדים הקשורים בבעלי ההסכם, אך גם ההסכם הקיבוצי הכללי איננו מכשיר מספיק להסדר תנאי העבודה בענף שלם, היות ואין הוא חל על מפעלים שבעליהם אינם חברי ארגון מעבידים שהוא בעל ההסכם. מצב זה משאיר את עובדי המפעלים הלא מאורגנים בנחשלותם, וממילא גורם להתחרות בין מפעלים ומהווה בכלל מכשול לקידום המשא ומתן הקיבוצי. למניעת תוצאות אלה מיועד המוסד המשפטי המוקם לפי החוק המוצע והוא — צו ההרחבה. על פי צו הרחבה יוכל שר העבודה, בסייגים המפורטים בחוק (סעיפים 25—27) להרחיב תחולתו של הסכם קולקטיבי כללי באופן שהוראות אישיות שבו יחולו גם על עובדים שההסכם עצמו אינו חל עליהם.

חוק קרן פקדון וקרן הוזלה (תוספת יוקר) (ביטול), תשט"ו—1955

1. (א) חוק קרן פקדון וקרן הוזלה (תוספת יוקר), תש"י—1950: בטל.
(ב) משמעותו של כל מונח בחוק זה כמשמעות שהיתה לו בחוק האמור (להלן — החוק הבטל).
2. על אף האמור בסעיף 1 (א) תוסיף קרן הוזלה להתקיים ותשמש בידי שר המסחר והתעשייה בשביל מתן סיוע להוזלת מצרכים ושירותים חיוניים, והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע להנהלת הקרן ולשימוש בה למטרה האמורה.
3. (א) כל עובד שמגיעים לו הפרשים כאמור בסעיף 9 (ב) (1) לחוק הבטל זכאי לקבלם תוך ארבעה חדשים מיום תחילתו של חוק זה.
(ב) כל הפרש שלא נתבע תוך התקופה האמורה בסעיף קטן (א), תפקע זכותו של העובד לתבעו והוא יועבר לקרן הוזלה.
4. (א) בעל מפעל שהוא גוף מואגד ומילא אחרי חובת התשלום כאמור בסעיף 6 לחוק הבטל, והוכח שלפי תקנונו אסור לו לחלק את רווחיו או הכנסותיו בין חבריו, יוחזרו לו כל הסכומים ששילם כאמור ושהיתה חובה להעבירם לקרן הוזלה לפי סעיף 9 (ב) (2) לחוק הבטל.
(ב) הוחזרו סכומים כאמור בסעיף קטן (א), אין בעל מפעל חייב לשלם לעובדיו.
(ג) בעל מפעל שמגיעים לו סכומים כאמור בסעיף קטן (א), זכאי לתבעם תוך שני חדשים מיום תחילתו של חוק זה; סכומים שלא נתבעו כאמור — תפקע זכותו של בעל המפעל לתבעם והם יועברו לקרן הוזלה.
5. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו, למעט תקנות שהתקנתן מסורה בסעיף 2 לשר המסחר והתעשייה.

ד ב ר י ה ס ב ר

חוק קרן פקדון וקרן הוזלה (תוספת יוקר), תש"י—1950, היו לפניו שתי מטרות עיקריות, ואלו הן (בלשון הצעת החוק שקדמה לו):

- (א) לקבוע סדרים שלפיהם יופקד באוצר המדינה שליש מהסכומים שהופחתו מתוספת היוקר של עובדים עקב ירידה באינדקס יוקר המחיה. סכומים אלה ישולמו לעובדים, במידה שיתברר כי אינדקס יוקר המחיה, שיערך על ידי הממשלה על בסיס חדש, גבוה מן האינדקס הקיים.
- (ב) להבטיח שהפחתת תוספת היוקר של העובדים, עקב ירידה באינדקס יוקר המחיה, תשתקף בהוזלה של מצרכים ושירותים.²

לשם ביצוע שתי המטרות הנ"ל הוקמו אז שתי קרנות: "קרן פקדון של תוספת יוקר" ו"קרן הוזלה".

הבסיס החדש למדד של יוקר המחיה נקבע בינואר 1951, ונתברר שיש להחזיר לעובדים 87½% מהסכומים שהופקדו על ידי המעבידים בקרן הפקדון, ואילו את היתר יש לפי החוק, להעביר לקרן הוזלה, ואמנם מרבית הכספים הוחזרו לבעליהם, במידה שנמצאו

¹ ס"ח 82, תש"י, עמ' 65.
² ה"ח 80, תש"י, עמ' 70.

או שבאו לתבוע את המגיע. עם פרסום המדד החדש ניטלה מטרתו של החוק ומוצע בזה לבטלו.

עם זאת בא החוק המוצע גם להסדיר מספר בעיות הקשורות בביטולו של החוק, ואלו הן:

1. מאחר וקרן ההזלה לא היתה מוגבלת בתקופת הביניים שעד לקביעת המדד החדש, בא החוק המוצע לקיימה גם להבא על מנת שתשמש בידי שר המסחר והתעשייה למתן סיוע להזלת מצרכים ושירותים חיוניים;

2. מאחר שנשארו סכומים מסויימים בקרן הפקדון שבעליהם לא באו לתבעם, קובע החוק המוצע כי על העובדים האלה לקבל את המגיע להם לא יאוחר מארבעה חדשים מתחילתו של החוק, ולאחר מכן יוצברו הסכומים שלא נתבעו לקרן ההזלה;

3. ההפקדות לקרן הפקדון באו מכל מפעל שהעסיק שלושה עובדים לפחות, אף אם היה גוף מואגד שאין פניו להפקת רווחים, כגון: רשות מקומית, מוסד צדקה וכו', ולפי החוק הקיים מועברים לקרן ההזלה כל הכספים המופקדים שנשארו לאחר החזרת המגיע לעובד.

החוק המוצע קובע, שאם המעביד הוא גוף מואגד מהסוג האמור, לא ישולם העודף לקרן ההזלה אלא יוחזר למעביד, ובלבד שתבע את החזרתו תוך חודשיים מיום תחילתו של החוק המוצע; לא תבע כאמור — יועבר הסכום המגיע לו לקרן ההזלה.

חוק אגרות (אגודות שיתופיות לאשראי), תשט"ו—1955

1. בחוק זה, "אגודה שיתופית לאשראי" — אגודה רשומה כמשמעותה בפקודת האגודות השיתופיות¹, שסויגה על ידי רשם האגודות השיתופיות, לפי סעיף 10 (3) לפקודה האמורה, כאגודה שיתופית לאשראי.
2. (א) אגודה שיתופית לאשראי תשלם בחמישה עשר באפריל של כל שנה אגרה שנתית בשיעורים המפורטים בתוספת.
(ב) רשימת האגודות השיתופיות לאשראי ששילמו את האגרה השנתית תפורסם ברשומות כל שנה.
3. אגודה שיתופית לאשראי שלא שילמה אגרה שנתית כאמור בסעיף 2, דינה — קנס חמישים לירות בעד כל יום של פיגור בתשלום האגרה, והוא הדין לגבי כל חבר ועד, מנהל עסקים, מזכיר או פקיד אחראי של האגודה אשר הנית, ביודעין ובזדון, לפגר בתשלום האגרה.
4. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

¹ חוקי א"י, כרך א', פרק כ"ד, עמ' 386.

תוספת
(סעיף 2)

היה סכום דמי החבר (בלירות, ועד בכלל) ששולמו עד יום תשלום האגרה — סכום האגרה (בלירות)

פטר	לא למעלה מ—10,000.
150	למעלה מ—10,000. עד 20,000.
250	למעלה מ—20,000. עד 30,000.
350	למעלה מ—30,000. עד 40,000.
500	למעלה מ—40,000. עד 50,000.
750	למעלה מ—50,000. עד 60,000.
1100	למעלה מ—60,000. עד 80,000.
1500	למעלה מ—80,000. עד 100,000.
3000	למעלה מ—100,000. עד 200,000.
4500	למעלה מ—200,000. עד 500,000.
6000	למעלה מ—500,000. עד 1,000,000.
8000	למעלה מ—1,000,000.

ד ב ר י ה ס ב ר

על פי פקודת הבנקאות, 1941 (להלן — הפקודה), השימוש בשם „בנק“ ו„ניהול עסקי בנקאות“ כמשמעותם בפקודה האמורה, שמור לחברות שגרשמו לפי הוראות פקודת החברות. הוראה זו מוציאה מכלל תחולתה של הפקודה את האגודות השיתופיות לאשראי. ואולם למעשה יש בארץ מספר ניכר של אגודות שיתופיות לאשראי המנהלות פעולות אשראי בדומה לבנקים והן נמצאות פטורות מן האגרה השנתית שכל בנק חייב בה לפי שיעור הונו הנפרע, על פי סעיף 12 לפקודה, אך משום שאגודות אלה יוצאות מכלל בנקים, החוק המוצע בזה בא לחייב גם את האגודות השיתופיות לאשראי לשלם אגרה שנתית. האגרה נקבעה בתוספת לפי שיעור דמי החבר ששולמו.

¹ ע"ר 1941, תוס' 1 מס' 1184, עמ' 69.

חוק להארכת תקפן של תקנות-שעת-חירום (תשלומי חובה), תשט"ו-1955

1. תקפן של תקנות-שעת-חירום (תשלומי חובה), תשי"ב-1952, כפי שתוקנן בתקנות-שעת-חירום (תשלומי חובה) (תיקון), תשי"ג-1953, מאריך בזה, עד יום י"ט בניסן תשט"ו (31 במרס 1956).
2. תחילה של חוק זה היא מיום ח' בניסן תשט"ו (31 במרס 1955).

ד ב ר י ה ס ב ר

עם הפעלת שערי החליפין החדשים בפברואר 1952 הותקנו תקנות-שעת-חירום (תשלומי חובה), תשי"ב-1952, שלפיהן הורשתה רשות מוסמכת להטיל תשלומי חובה לגביית ההפרשים שבין מחירי המרים לפי שער מטבע חוץ שלפני יום י"ז בשבט תשי"ב (13 בפברואר 1952) לבין מחיריהם לפי שער מטבע חוץ שאהרי התאריך הנ"ל. תקפן של התקנות האמורות הוארך מדי פעם בפעם על ידי הכנסת, לאחרונה הוארכו התקנות, אגב תיקונים, בחוק להארכת תקפן של תקנות-שעת-חירום (תשלומי חובה), תשי"ד-1954, — עד יום ח' בניסן תשט"ו (31 במרס 1955).

בעקבות החלטת הממשלה, לגבות תוספת של 80% משער החליפין הרשמי על כל הקצבת מטבע חוץ ליבוא רוב המצרכים, הוחלט להטיל תשלומי חובה על כל סחורה, לרבות ציוד, אשר ליבואה תוקצב מטבע חוץ בלי התוספת האמורה ושתובא לישראל ותשוחרר מהמכס מיום כ"ב בתמוז תשי"ג (5 ביולי 1953) ואילך. לשם כך התקין שר האוצר בתאריך הנ"ל את תקנות-שעת-חירום (תשלומי חובה) (תיקון), תשי"ג-1953, שלפיהן תוקנו התקנות המקוריות, כדי ליתן לרשות המוסמכת להטלת תשלומי חובה גם את הסמכות לגבות את ההפרשים בין מחירי המרים לפי שער מטבע חוץ שלפני הטלת התוספת של 80% האמורה לבין מחיריהם לפי שער מטבע חוץ בצירוף אותה תוספת.

מאחר שביצוע הגביה של תשלומי החובה האמורים עדיין לא נסתיים, בא החוק המוצע להאריך את תקפן של התקנות המקוריות על תיקונן האמור לשנה נוספת עד יום י"ט בניסן תשט"ו (31 במרס 1956).

1 ק"ח 260, תשי"ב, עמ' 764.
2 ק"ח 376, תשי"ג, עמ' 1252.
3 ס"ח 149, תשי"ד, עמ' 84.

